

**Herdenking Verkeersslachtoffers
Zondag 18 november 2018
In de AchmeaToren te Leeuwarden**

Vandaag vindt de jaarlijkse internationale herdenking van verkeersslachtoffers plaats.

Vandaag staan we stil bij de ongevallen die in Nederland plaatsvonden.

613 verkeersdoden in Nederland in 2017

613 lege stoelen

ROF
Rijbewijs Opleiding
Verkeerswetgeving

A dark blue rectangular graphic with white text and a white ribbon logo. The ribbon has the letters 'ROF' on it. The text is in a sans-serif font, with some parts in italics. The logo at the bottom left includes the acronym 'ROF' and the full name 'Rijbewijs Opleiding Verkeerswetgeving' in smaller text.

Deze 613 stoelen zullen voorgoed leeg blijven!

PROGRAMMA

‘Met Lege Handen!’

Woorden van Welkom en Opening door Nelly Vollebregt

Voorzitter van de Vereniging Verkeersslachtoffers (VVS)

Muziek: “ You’ve got a friend ”

Toespraak door mevrouw Cora Van Nieuwenhuizen

Minister van Infrastructuur en Waterstaat

Muziek: “ Leun op mij ”

Toespraak door mevrouw Sietske Poepjes

Gedeputeerde verkeer en vervoer en voorzitter Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân

HERDENKING VAN VERKEERSSLACHTOFFERS

Het voordragen van namen

* Twee minuten stilte

* Bloemlegging

Muziek: “ Have a little faith in me “

Toespraak door mevrouw Lauranne Jansen en de heer Frank Frijns

Stichting Yannick – Verkeersveiligheidsambassadeur

Muziek: “Minsk fan wearde - Aafke Zuidersma”

Toespraak door de heer Wiebe de Boer

Voorzitter van NAH zorg (niet aangeboren hersenletsel)

Bijdrage van Jetty van der Werf, verkeersslachtoffer

Muziek: “ Sanctuary ”

Sluiting door Nelly Vollebregt

Voorzitter van de Vereniging Verkeersslachtoffers

Slotmuziek: “ I Will remember you ”

Na afloop is er tot 16:30 uur gelegenheid tot informeel samenzijn.

De Herdenking Verkeersslachtoffers 2018 wordt financieel mogelijk gemaakt door het ROF (het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân), het concern Achmea en het ROV Oost-Nederland.

Woorden van welkom en opening door Nelly Vollebregt

Dames en Heren, Geachte aanwezigen,

Welkom op de Herdenking Verkeersslachtoffers. Sommige van u komen van dichtbij, ook zijn er vandaag in ons midden, die een lange reis hebben afgelegd om hier te komen. Allemaal heel hartelijk welkom.

Wolkom oan eltsenien hjoed yn de Achmeatoer by de lanlike betinking ferkearsslachtoffers. In oantal van jo komt fan tichteby, oaren moasten fierder reizgje om hjir te kommen. Tige wolkom allegearre!

Het is vandaag de 23^e keer, dat wij de Nationale Herdenking Verkeersslachtoffers organiseren. Het is goed te weten, dat wij in Nederland, maar ook in de hele wereld op de derde zondag in november stilstaan bij de slachtoffers in het verkeer. We spreken daarom dan ook van een wereldwijde herdenking voor verkeersslachtoffers. Ik denk dat velen van u niet alleen vandaag aan de dierbaren denken, die er niet meer zijn. Of aan het moment denken dat plotseling alles anders werd, ik denk dat u heel vaak aan die dag terugdenkt !.

Het thema van deze Herdenking is "Met lege handen". Wij zijn hier bij elkaar om de slachtoffers in het verkeer te herdenken. Mensen die ons ontvallen zijn in het verkeer en mensen die zelf een verkeersongeval hebben meegemaakt en vaak voor het leven zijn getekend. Maar we hebben ook oog voor de intimi, de familie en de omgeving van het slachtoffer, mensen voor wie het leven ook ineens zo anders is geworden. Iedere betrokkene vraagt zich af: Hoe nu verder ? Het gevoel "met lege handen" te staan is zo herkenbaar. Want hoe moet je verder, na de gebeurtenis die het leven in 1 seconde zo veranderd heeft.

Als ik denk aan de afgelopen periode, sta ik stil bij het ernstige ongeval in Oss, waar 4 jonge kinderen om het leven zijn gekomen en twee jonge mensen zwaar gewond zijn geraakt. Zelfs drie kinderen uit één gezin zijn door dit ongeval getroffen. Als Vereniging Verkeersslachtoffers vinden wij het van groot belang te benadrukken dat gerichte Preventieve maatregelen en meer bewustwording in het verkeer noodzakelijk zijn. Onze

Vereniging heeft -dan ook- in een coalitie van ruim 30 maatschappelijke partijen het Manifest Verkeersveiligheid ondertekend, daardoor is in het regeerakkoord opgenomen dat Verkeersveiligheid een prioriteit is in Nederland. EEN van de uitvloeisels van dit Manifest verkeersveiligheid is het convenant "afleiding in het verkeer". Waarin de maatschappelijke partijen samenwerken met de overheid om afleiding in het verkeer terug te dringen. Zichtbaar daarin is de nieuwe Campagne MONO ongestoord onderweg te zijn en de ogen op de weg te houden. Bij de groep verantwoorde weggebruikers gaat deze informatie -deze boodschap- zeker binnenkomen. Echter een harde kern verkeersdeelnemers die Bewust -Onveilig- Verkeersgedrag bezigen en daarmee vele onnodige slachtoffers maken vraagt om een geheel andere aanpak. Dit betreft een groep die roept om een meer moraliserende en daadkrachtige aanpak binnen het strafrecht.

Het afgelopen jaar -jaar 2017- hebben we naast de ruim 21.000 ernstige verkeersgewonden, te maken met 613 dodelijke verkeersslachtoffers in Nederland. Op uitnodiging van (het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân) Het ROF -en- in het kader van Leeuwarden als Culturele Hoofdstad, zijn wij hier bijeen in de Panoramazaal van de AchmeaToren, die vandaag exclusief open is voor de bezoekers van de Herdenking. Wij kijken vanuit deze zaal uit op het Wilhelminaplein, waar 613 lege stoelen staan opgesteld, één voor ieder dodelijk slachtoffer in 2017. Een indrukkenende beeltenis, deze 613 stoelen staan symbool voor de verkeersslachtoffers die ons binnen Nederland in 2017 zijn ontvallen.

Naast het herdenken van slachtoffers, die ook vandaag weer centraal staan in het programma, luisteren we naar een bijdrage van Jetty van der Werf, Jetty is verkeersslachtoffer en tevens bestuurslid binnen de VVS.

Het is een bijzondere eer voor ons om vandaag in ons midden te hebben en te kunnen luisteren naar de toespraak van onze Minister Cora Van Nieuwenhuizen. Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Maar ook gaan we luisteren naar de toespraak van mevrouw Sietske Poepjes Gedeputeerde verkeer en vervoer en tevens voorzitter van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân (het ROF) Ook kijk ik uit naar de toespraak van mevrouw Lauranne Jansen en de heer Frank Frijns van Stichting Yannick en eerder dit jaar gekozen tot ambassadeur verkeersveiligheid. Daarna zal de heer Wiebe de Boer van NAH zorg. (Niet aangeboren hersenletsel) ons toespreken.

Maar eerst luisteren we naar muziek. We hebben een geweldig duo bereid gevonden om deze Herdenking muzikaal te omlijsten. Sietze Bouma en Aafke Zuijdersma: brengen voor ons 'You have got a friend'

Ik wens u een goede herdenking toe !

Dank U wel

De muziek werd verzorgd door het duo Sietske Bouma en Aafke Zuidersma

Toespraak mevrouw Cora van Nieuwenhuizen

Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

"Waarom Verkeersveiligheid een prioriteit is"

Geachte aanwezigen,

Heel fijn hier vandaag te mogen zijn, ik ben ook zeer vereerd met de uitnodiging en hier het woord te mogen voeren

Als Minister van Infrastructuur en Waterstaat ga je natuurlijk ook over het verkeer en dus ook over de verkeersveiligheid en inderdaad in het regeerakkoord staat verkeersveiligheid als een prioriteit opgenomen. Dat is ook heel erg nodig want we zien het indrukwekkende aantal van de lege stoelen. De 613 dodelijke verkeersslachtoffers in 2017 en de duizenden ernstige slachtoffers ongevallen, dat zijn aantallen waar je helemaal beroerd van wordt als je er echt over na gaat denken wat er allemaal achter zit. Als je als minister wordt gevraagd, is het regeerakkoord al geschreven, dus je krijgt eigenlijk een pakketje wat je geacht wordt uit te voeren. Wel dacht ik, hier ga ik mij in het bijzonder op toeleggen, om er ook mijn persoonlijke prioriteit van te maken en waarom is dat dan? Dat is omdat je beseft, hoe ontzettend veel leed, verdriet, gemis, ellende er allemaal achteraan komt. Natuurlijk voor de mensen die zijn omgekomen en de nabestaanden daarvan. Wonden die geslagen worden.. Wonden helen, bij de een wat makkelijker dan bij de ander, ook daar verschillen wij als mensen in, sowieso hou je er littekens aan over. De fysieke en de vaak zichtbare littekens die bij de een wat makkelijker genezen dan bij de ander, soms duurt het wat langer door allerlei complicaties, maar uiteindelijk gaan ze nooit meer weg. Maar wat je niet ziet zijn de psychische littekens en daar geldt eigenlijk hetzelfde voor als met fysieke wonden. De

littkens blijven altijd "zichtbaar" en altijd voelbaar, je draagt het je hele leven met je mee, het leven zal nooit meer hetzelfde zijn. Een geur ergens, of een bepaalde plek waar je binnenkomt, een voorwerp waardoor ineens iemand weer emotioneel terug wordt geworpen in het verdriet en alles weer helemaal oprakelt.

Samengevat is dat mijn motivatie, waarom ik samen met jullie allemaal, me zo wil inzetten voor verkeersveiligheid. Je wilt dit mensen besparen, je wilt dat zo min mogelijk mensen dit moeten meemaken. Daarom ga je de politiek in, om Nederland een stukje beter te maken. Hier ligt voor iedereen, die op het vlak van mobiliteit werkt, natuurlijk een basisverantwoordelijkheid. Met elkaar proberen het aantal slachtoffers te verminderen. Vandaar dat ik ook met vol enthousiasme, met alle regionale bestuurders, wil werken aan het zero tolerance beleid,. Ook al weten we dat we de nul nooit kunnen halen, we blijven met elkaar mensen en we kunnen ongevallen niet helemaal uitsluiten. maar we moeten er wel met z'n allen naar blijven streven om zo dicht mogelijk bij die nul in de buurt te komen. Dus daarom de MONO campagne, die net al even werd genoemd, ik ben er heel dankbaar voor dat zoveel organisaties daarin meedoen, we kunnen alleen maar iets bereiken als we het echt met z'n allen doen. Het ministerie kan nog zoveel mooie rapporten vol laten schrijven, we moeten het met elkaar in de praktijk zien op te pakken, dus ongestoord onderweg als je in het verkeer actief bent. Als weggebruiker doe je maar één ding en dat is op het verkeer letten. Als we dat met z'n allen blijven uitdragen onder het logo MONO, hoop ik echt dat het voor iedereen een soort vaste betekenis gaat krijgen. Zoals we dat nu ook hebben bij de BOB, iedereen weet dat je niet met drank op achter het stuur moet kruipen. Ik hoop dat we dit met MONO in vereende krachten ook weten te bereiken en dat mensen beseffen dat je maar één ding tegelijk kunt doen in dat verkeer. U weet allemaal hier in de zaal dat een verkeerssituatie, in een fractie van een seconde kan veranderen, met als gevolg dat iemands leven nooit meer hetzelfde zal zijn . Ik heb het voorbeeld bij de MONO campagne al vaker genoemd, om het woord 'voetbalveld' te kunnen app'en, is het passeren van een voetbalveld in tijd nodig. In een split second gaat er net iemand voor je invoegen of gebeurt er iets anders, dus je moet continue de focus houden bij het verkeer. Ook werd net al gezegd, naast het goede verkeersgedrag, is er ook een groep die toch wat moeilijker te overtuigen lijkt', nou, daar werk ik met collega Grapperhaus aan, om aan de handhavingskant er ook echt voor te zorgen dat daarin een slag gemaakt wordt, zodat er een afschrikwekkende werking vanuit gaat. Ook jongeren en nog onervaren bestuurders die te weinig risico's overzien, kunnen worden aangezet tot een veiliger verkeersgedrag. Het verbod om handheld actief te zijn op je mobiel in het verkeer wordt definitief gemaakt voor alle voertuigen inclusief trekkers, ook de fiets wordt daarin meegenomen. Het is een belangrijke stap die we in het wetgevingstraject zetten. Het is uiteraard ook straks aan de politie om dat te handhaven. Natuurlijk proberen we nog veel meer maatregelen vorm te geven.

We zijn de laatste hand aan het leggen aan het strategisch plan verkeersveiligheid dat ik in december naar de Tweede Kamer wil sturen, waarin we ook, nog meer, aan voorlichting willen doen. We gaan meer aandacht vestigen op jongelui en het gebruik van drugs, de zorgwekkende signalen daarover geven aan dat veel jongeren denken "nou we BOB'en wel, maar we nemen wel een pilletje." dat pilletje gaat ook echt niet samen met het deelnemen aan het verkeer. We kijken natuurlijk ook naar onze

infrastructuur, we gaan kijken waar we de bermen nog veiliger kunnen maken, waar we kruispunten, rotondes nog overzichtelijker kunnen inrichten. We gaan dingen doen met de nieuwe technologie in de auto, ook daar kan heel veel worden aangepast bijvoorbeeld door adaptieve cruise control: als je dat in alle auto's hebt en je hebt het ook aanstaan, veel mensen hebben het wel maar gebruiken het dan weer niet, dus ook daar gaan we aandacht aan besteden. Dat zorgt er bijvoorbeeld voor dat je niet zo makkelijk achterop een file inrijdt, er zijn nog heel veel andere technieken die er voor zorgen dat je binnen de lijntjes blijft kleuren, dat je een signaal krijgt als je te ver over de streep gaat links of rechts.

Zowel de infrastructuur, de nieuwe techniek, het gedrag en de handhaving, dit alles bij elkaar moeten we aangrijpen om te komen tot een veiliger verkeer. Al degenen die hier hard mee aan het werk zijn, wil ik ontzettend bedanken voor wat ze tot nu toe hebben gedaan, maar ik wil ook een oproep doen om de inzet onverminderd door te zetten in de komende periode zodat we die helaas negatieve trend van meer slachtoffers weer naar de goede kant gaan ombuigen, tot een jaarlijkse afname van slachtoffers. Met lege handen staan we eigenlijk allemaal na zoiets verschrikkelijks, maar laten we ook diezelfde handen uit de mouwen steken om met zijn allen in ieder geval te doen wat we kunnen doen.

Dank je wel.

Toespraak mevrouw Sietske Poepjes

Gedeputeerde verkeer en vervoer en Voorzitter
Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân

Mevrouw de minister, mevrouw Vollebregt, bestuursleden van de Vereniging Verkeersslachtoffers, bestuursleden van stichting Yannick, dames en heren,

'Met lege handen' , het thema van deze bijeenkomst.

Het gevoel met lege handen te staan na een verkeersongeval.
Onmacht.

Hoe geven we een verkeersslachtoffer een stem?

Communicatie is een eerste behoefte, een eerste noodzaak.

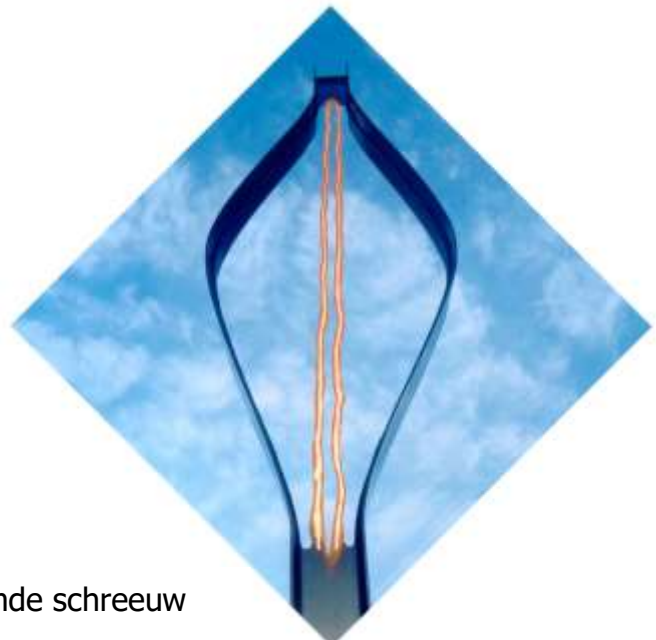
Met respect voor het slachtoffer en de nabestaanden.

Maar ook met een boodschap richting de samenleving.

Hier in Fryslân proberen we dat op verschillende manieren te doen;

Door vandaag 613 lege witte stoelen neer te zetten op het Wilhelminaplein, een centrale plek in Leeuwarden. Een uiting als symbool voor het aantal verkeersdoden in Nederland in 2017.

Door het kunstwerk 'De Verstomde Schreeuw' van Fokke Veurman, zoon van de in het jaar 2000 omgekomen Bart en Griet Veurman, beeldmerk te maken van onze verkeersveiligheidsaanpak.

De verstomde schreeuw

Door met Omrop Fryslân, onze regionale nieuwszender, het programma Tekens van Leven mogelijk te maken.

Een documentairereeks waarin verkeersslachtoffers en nabestaanden een gezicht en een stem krijgen.

En dan, dames en heren, komt toch de indrukwekkende veerkracht van de mens.

Beelden van een echtgenote die na een ongeval en revalidatie haar man thuis krijgt, maar wel met een geheel veranderde persoonlijkheid.

En die ook naar hem uit kan spreken dat ze van hem houdt, hoezeer hij ook veranderd is.

Gesproken tekst van een mem, een moeder, die niet op zoek is naar vergelding, maar op zoek is naar erkenning.

Erkenning van de veroorzaker dat hij leed toegebracht heeft.

Dat hij inziet dat zijn handelen verkeerd geweest is, dat hij de gevolgen daarvan onder ogen ziet en zo mogelijk spijt betuigt.

De politieman die verhaal doet over zijn zwaarste moment na een dodelijk ongeval, het moment dat hij het knopje van de voordeurbel indrukt bij de nabestaanden.

Dames en heren,

Samen met maatschappelijke organisaties zetten wij ons als overheden nadrukkelijk in om onze wegen zo veilig mogelijk te maken. En mensen te helpen zich veilig te gedragen in het verkeer. Dat zullen we blijven doen.

Maar, wanneer ik geconfronteerd wordt met een dodelijk ongeval, word ook ik soms overvallen door het gevoel met lege handen te staan..

Ik wens ons een goede herdenking.

Namen noemen

- **Jeroen Schut**, 12 jaar
- **Leonie Elaine Machacek**, 20 jaar
- **De heer en mevrouw Van Moorsel-Dirks**, 52 jaar en 48 jaar
- **Nassim Douiri**, 3 jaar
- **Laura Bertina Maaks**, 40 jaar
- **Willem van der Werf**, 20 jaar
- **Claudia van der Meer**, 27 jaar
en haar ongeboren kindje van 7 maanden
- **Nathalie van der Meer**, 22 jaar
- **Wilco Nijhuis**, 21 jaar
- **Ysabelle van Jaarsveld**, 19 jaar
- **Bram Klokgieters**, 19 jaar
- **Dion Pieper**, 19 jaar
- **Gerrit van Weert**, 51 jaar
- **Hotze Buis**, 83 jaar
- **Klaas Jan Balkema**, 30 jaar
- **Jeanet Balkema-van Beek**, 28 jaar
- **Nina Zweistra**, 16 jaar
- **Guus Bekker**, 24 jaar
- **Talitha Roelofs**, 17 jaar
- **Theo Elfrink**, 91 jaar
- **Cor Coljee**, 63 jaar
- **Davey de Jonge**, 30 jaar
- **Mare Welkers**, 22 jaar
- **Cornelis Visser**, 57 jaar

- **Karin Westrik**, 37 jaar
- **Erwin van der Oort**, 43 jaar
- **Ton Veltman**, 21 jaar
- **Margriet Renken**, 15 jaar
- **Richard Alexander Entjes**, 30 jaar
- **Kirsten Karola Klement**, 18 jaar
- **Wij herdenken ook alle verkeersslachtoffers**, die vandaag niet met naam genoemd zijn!

Twee minuten stilte

Bloemlegging

Door de volgende instanties :

• Namens het ministerie I & W,	Minister Cora van Nieuwenhuizen
• Namens het departement verkeer en vervoer van provincie Fryslân	Gedeputeerde Sietske Poepjes
• Namens de ANWB,	mevrouw Marianne Dwarshuis
• Namens Slachtofferhulp Nederland regio Noord,	Regiomanager de heer Rik Tuin
• Namens de organisatie Zereen,	de heer Gerard van Jaarsveld
• Namens de overkoepelende Europese Federatie (FEVR) ,	de heer Leo Vollebregt

De officiële instanties willen op deze manier hun medeleven en steun betuigen aan de verkeersslachtoffers en hun naasten.

Toespraak mevrouw Lauranne Jansen en de heer Frank Frijns

Stichting Yannick en ambassadeur verkeersveiligheid

Geachte aanwezigen,

Vandaag herdenken wij onze dierbaren die door een verkeersongeluk niet meer in ons midden zijn.

Zo ook met ons.

Op 31 maart 2016 verloren wij onze dochter Yannick na een zinloos verkeersongeluk op Texel. Een ongeluk dat voorkomen had kunnen worden. De bestuurster was afgeleid mogelijk door haar mobiele telefoon. Ik hoef u niet uit te leggen waar we allemaal door heen zijn gegaan en nog door heen moeten.

Maar wie is onze dochter Yannick. Yannick, 21 lentes jong

Een jonge vrouw die zoekende was welke weg ze zou gaan bewandelen. Ze was fanatiek in het sporten, handboogschieten op nationaal niveau, bergbeklimmen, oprechte aandacht geven aan haar vriendinnen. Genieten wat het leven haar gaf met een grote G en ze had een groot rechtvaardigheidsgevoel, een paar karaktertrekken van onze dochter Yannick In augustus 2014 heeft ze samen met Koen haar broer een Tandemsprong parachutespringen op Texel ondernomen. Vanaf dat moment had ze de skydive virus. Met een aantal teamleden van het paracentrum Texel is ze in februari 2015 naar Californië gevlogen om haar brevet skydiven te halen.

En vanaf maart 2015 ging ze aan het werk op het paracentrum Texel. Ze genoot als ze uit het vliegtuig sprong. Zo vrij als een vogel. Ze mocht zijn wie ze werkelijk was. Daar

genoot ze van. Het is en was seizoenswerk dus eind oktober/november hielden haar werkzaamheden op Texel op. Tussentijdse banen aangenomen zodat ze februari/maart 2016 weer naar Texel kon gaan om de draad weer op te pakken.

Woensdag 30 maart heb ik nog telefonisch contact gehad en geappt. Zij zou, samen met haar vriendin Stephanie, de avond naar restaurant de Kievit gaan om samen met al haar collega's het nieuwe seizoen in te luiden. Yannick had er zoveel zin in.

En dan op de bewuste avond krijg je een telefoontje van een van haar vriendinnen.

Ik was gelukkig op Texel en reed samen met een goede vriend naar de plaats der onheils. Ze lag net in de ambulance toen ik eraan kwam en rende naar haar toe waar ik werd tegengehouden door de politie. Zo'n machteloosheid overspoelde mij en daarnaast begreep ik het ook, zij vochten voor het leven van onze dochter. Ik mocht haar hand niet vasthouden om aan te geven dat ik er was, dat ze niet alleen was. Daarna hoorde ik van een van de politiemannen dat ik moest rekenen op het ergste. Hoezo op het ergste, ze kwam gewoon na een lang revalidatieproces weer naar huis. Ik kon die man wel wat doen. Hoe durfde hij dat te zeggen. De traumahelikopter kwam en Yannick ging direct naar het VU ziekenhuis Amsterdam. In de slopende tussentijd heb ik Frank geïnformeerd over de situatie van Yannick. Samen kwamen we aan in het ziekenhuis en werden meteen naar de familiekamer gebracht.

Op het moment dat de chirurg binnenkwam en vertelde dat ze niks meer voor onze Yannick kon betekenen werd het vanaf dat moment zwart voor mijn ogen en tot op heden blijft het zwart voor mijn ogen, soms worden de zwarte tinten wat grijsig en heel af en toe zie ik heldere kleuren.

De politie op Texel heeft ons steeds goed geïnformeerd. Zij namen ons mee in het hele proces. Zij raadden ons ook aan om een advocaat in de hand te nemen.

En dat werd Mr. Hanneke Comans-Diesfeldt. Een advocaat pur sang en als een terriër bijt zij zich al enkele jaren in de materie afleiding in het verkeer vast. Door haar is er een informatiegesprek georganiseerd met de officier van Justitie. Blijkbaar is dat niet standaard. Als nabestaanden ben je werkelijk onzichtbaar.

Door onze advocaat hebben wij ook de media benaderd. Staat eigenlijk niet op onze verlanglijstje of bucket list. Als wij er ook geen aandacht aan willen geven of vechten wie doet het dan. Tijdens de rechtszitting was de bewijslast afleiding mobiele telefoon niet 100% zeker, vele data zijn na een jaar verdwenen, in mijn hart weet ik dat ze was afgeleid door haar mobiele telefoon. Het ongeluk vond plaats op een kaarsrechte weg, geen regen, geen ondergaande zon, zicht was duidelijk en de bestuurster remde pas met 80 km nadat ze Yannick had aangereden en niet daarvoor.

Na het ongeluk heb ik op verschillende momenten van de dag en ook 's avonds of in de nacht die weg gereden om een gevoel te krijgen, wat zie je wel en wat zie je werkelijk ook niet. Als je gefocust bent op de weg zie je fietslichten of andere verlichtingen. Als je gefocust bent.....

Door onze advocaat Hanneke hebben we ook een Stichting in het leven geroepen. Stichting Yannick.

De teleurstelling over het onderzoek naar het ongeval, de procesgang en het vonnis, de opstelling van de verzekeringsmaatschappij en de groeiende overtuiging dat de zinloze dood van Yannick voorkomen kunnen worden, vormde mede de motivatie om onze stichting in het leven te roepen. Tijdens het onderzoek en de strafzaak liepen wij als nabestaanden tegen zaken aan die naar onze mening nadrukkelijk verbeterd kunnen worden zoals de invoering van een standaard protocol bij verkeersongevallen, het door het OM actief betrekken/informereren van nabestaanden tijdens het onderzoek en voorbereidingen m.b.t. rechtszaak, uitbreiden rechten nabestaanden tijdens de rechtszitting(naast spreekrecht).

De visie van de stichting is dat de komende jaren door het gebruik van smartphones en appen in het verkeer het aantal verkeersongevallen substantieel zullen toenemen. De stichting wil actief bijdragen aan een fundamentele maatschappelijke gedragsverandering die leidt tot meer verkeersveiligheid. De missie van de stichting richt zich op een 3 tal concrete punten; informatieverstrekking en voorlichting m.b.t. de risico's van het gebruik van smartphones tijdens de verkeersdeelname, uitbreiding van de handhaving en controle op het toenemende probleem van smartphone gebruik tijdens verkeersdeelname en aanpassing van wet en regelgeving. Speerpunten hierin zijn de media, partners, de overheid en het onderwijs.

Vanaf juli 2017 hebben wij bewust de media opgezocht om aandacht te vragen voor ons verhaal en missie. Dat is niet makkelijk maar ons verhaal heeft impact en zorgt voor de noodzakelijke aandacht voor het groeiende probleem van smartphones en verkeer. De huidige Staatssecretaris van Defensie, het toenmalige VVD Tweede Kamerlid en verkeerswoordvoeder, Barbara Visser raadde ons aan een petitie actie te starten. Via een op social media campagne, starten we het verzamelen van handtekeningen. Uiteindelijk slaagden we erin om 3000 (?) handtekeningen op te halen en onze petitie met onze missie aan te bieden aan de leden van de vaste Tweede Kamer commissie Verkeersveiligheid. Ook hebben wij uitvoerig gesproken met een zeer betrokken Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Cora van Nieuwenhuizen. In een vergadering van vaste Tweede Kamer commissie met de ministers Cora van Nieuwenhuizen van infrastructuur en waterstaat, en Ferd Grapperhaus van Justitie, gaven beide bewindslieden aan dat zij onze missie steunden en begin 2018 voornemens waren een wetsvoorstel in te dienen betreffende het verzwaren van de straftoemeting bij ongevallen waarbij de smartphone een rol had gespeeld. Dat wetsvoorstel is in maart dit jaar ingediend.

"Appongeluk" werd verkozen tot het Van Dale woord van het jaar 2017.

Voorts werd onze Stichting begin 2018 door de deelnemers van het Nationaal Verkeersveiligheidscongres NVVC verkozen tot Ambassadeur Verkeersveiligheid 2018. De stichting kreeg ook aandacht buiten de landsgrenzen via een interview in een reportage van de Italiaanse televisie over het wereldwijde probleem van smartphones in het verkeer. Naast de genoemde activiteiten heeft de stichting de afgelopen periode een actieve bijdrage geleverd aan de overheids campagne MONO van de overheid. Daarnaast zijn een 2 tal projecten van de stichting geselecteerd voor de IKrijvoorNL actie. Vervolgens hebben wij een workshop ontwikkeld en inmiddels al gepresenteerd (o.a. op het congres voor rijkschoolhouders).

Deze maand komen alle leden van de stichting weer bijeen om kort terug te blikken op het afgelopen jaar en de doelstellingen voor het komende jaar vast te stellen (met als speerpunten handhaving en onderwijs). Want al staat het onderwerp nu op de maatschappelijke en politieke agenda, onze missie is bij lange na nog niet volbracht. Elk (dodelijk) ongeval veroorzaakt door afleiding is er één teveel. Wij willen de zinloze dood van Yannick nog enige zin geven door in haar naam te strijden voor een verkeersveilige wereld. En het gemis en verdriet, de pijn en machteloosheid die wij en u ook wellicht nog elke minuut van de dag voelen, in dat perspectief plaatsen.

Toespraak de heer Wiebe de Boer

Voorzitter van Stichting NAH zorg (niet aangeboren hersenletsel)

“Mensenwerk”

Geachte dames & heren

Vereniging Verkeersslachtoffers heeft mij gevraagd iets te vertellen over mijn ervaringen in mijn werk met de stichting NAH Zorg in de ondersteuning van slachtoffers en nabestaanden. Ik wil graag hier aandacht vragen voor het belangrijke gegeven dat het overleven van een ongeluk diep ingrijpt in het leven van de slachtoffers. Ik wil met u delen wat ik daarover geleerd heb. Behalve de jaarlijks omgekomen verkeersslachtoffers zijn er in Nederland meer dan 21.400 ernstige verkeersgewonden en 90.000 slachtoffers op de SEH, volgens de SWOV.

Gelijk als bij verkeersdoden -en tegen de verwachtingen en doelstellingen in-, stijgen de aantallen alleen maar. Uit eigen ervaring weet ik dat het leven na een verkeersongeluk ingrijpend wordt gewijzigd. Met als doelstelling collectieve maatschappelijke belangenbehartiging voor mensen met Niet Aangeboren

Hersenletsel [NAH] heb ik daarom in 2000 de stichting NAH Zorg opgericht. We zetten ons sindsdien in op vele terreinen. (NAH Zorg is lid van het Regionaal Orgaan verkeersveiligheid Fryslan [’t ROF] , de landelijke Federatie Slachtoffer Ondersteuning [FSO] en de Europese Federatie van verkeersslachtoffers [FEVR], wij zijn partner van De Letselschade Raad , het Personenschade Instituut [PIV] en lid van de Humanistische Alliantie).

Vanuit de stichting NAH Zorg zijn in de afgelopen jaren activiteiten geïnitieerd zoals:

- Bureau NAH Zorg als erkende zorginstelling, die samenwerkt met zo’n 40 gemeentes en Personenschade Verzekeraars. Vanwege het ontbreken van de juiste zorg voor mensen met NAH, ontwikkelde NAH Zorg in 2000 een persoons-gerichte aanpak vanuit ervaringsdeskundigheid i.c.m. reflexieve professionaliteit gericht op re-integratie en rehabilitatie van de cliënt. We zijn een Cliënt Service Bureau dat een 50-tal zelfstandige

zorgverleners coördineert die ambulante, NAH-gespecialiseerde begeleiding bieden aan >100 gezinnen. Het gaat hier om cliënten met zwaar en complex NAH die langdurig , [soms de rest van hun leven met zgn. 'levensloop-begeleiding'] , maar ondanks hun gewijzigd toekomstperspectief weer meedoen.

- Binnen onze NAH Academy leiden wij al 10 jaar lang ons eigen zorgverleners op met als zwaartepunt persoonsgerichte zorg op maat.

- Sinds 2005 loopt ons project Traffic Informers in de 'bovenbouw' van het Voortgezet Onderwijs in de noordelijke Provincies. In dit project vertellen verkeersslachtoffers met traumatisch hersenletsel hun indringende ervaring aan leerlingen (als beginnende bestuurders). Met als resultaat bewustwording voor de leerlingen en rehabilitatie voor de lotgenoten. Dit is een dankbaar project want het is elke keer weer een onvergetelijke ontmoeting van mens tot mens.

- Momenteel werken we aan het opstarten van het initiatief : Hoofdletsel.nl, bestaande uit een helpdesk met een poli inclusief een 'Diagnostisch Traject' , waarin een neuroloog mensen met hoofdklachten ziet en eventueel met behulp van een PET-CT-scan een medische diagnose kan stellen. In een 2e gesprek wordt door de neuroloog de diagnose medegedeeld en een behandeladvies gegeven. Door vernieuwende therapieën kan op 'de weg naar herstel' worden gewerkt aan verdere gezondheidsverbetering en eventuele complicaties van het hersenletsel worden bestreden.

- Jaarlijks lopen in Nederland door ongevallen > 100.000 mensen hoofdletsels op, waarvan 35-40% vastloopt. Zonder diagnose 'verkeert de mens in niemandsland', blijf je in onwetendheid en doe je niet meer mee. U begrijpt de noodzaak om hier de waarheid aan het licht te brengen, want 'alleen in waarheid kun je leven' en dat is nodig om je plek weer terug te vinden in de samenleving.

We hebben bovenstaande uitgewerkt in het boekje: "De weg naar Herstel" dat straks voor u klaarligt. Behalve werken aan betere zorg voor slachtoffers en bewustwording trekken wij als NAH Zorg ook al 18 jaar op met nabestaanden van hen die omkwamen in het verkeer. Samen hebben we na meerdere dramatische ongevallen in onze regio , in 2001 "De Verstomde Schreeuw" opgericht en daarmee sindsdien 7 regionale Herdenkingen georganiseerd.

In 2016 kwam het verzoek van Omrop Fryslan om met elkaar een tv-serie "Tekens fan Libben" te maken. Daar moesten we eerst goed over nadenken: het zou emotioneel zwaar voor hen kunnen zijn. Maar toen ik dat aan enkele, ons bekende nabestaanden voorlegde was het snel duidelijk ; 'It sil heve'!

15 Afleveringen en een documentaire (van een half uur) inhoudelijk samenstellen , met nabestaanden, verkeersslachtoffers en hulpverleners, checken op inhoud en klaar staan voor nazorg van de deelnemers en publiek, het leidde tot een 'bjusterbaarlik barren'...

Om met al deze moedige mensen dit te mogen maken, waarbij de mensen van de uitvoering, de ervaringsdeskundigen, zo integer hun diepste gevoelens lieten delen met de wereld, het was indrukwekkend. Een golf van authentieke menselijkheid raakte de ziel van de mensen in de huiskamers. En de kijkers kwamen van alle kanten met hartverwarmende reacties. De deelnemers van de tv-serie hebben elkaar voorafgaande aan deze herdenking weer ontmoet. In dit jaar van Culturele Hoofdstad Leeuwarden met als thema: 'iepen mienskip' (open gemeenschap) deelden zij met elkaar de herinneringen aan hun dierbaren op een locatie aan het Wilhelminaplein, waar ook de

613 stoelen staan opgesteld. De deelnemers van de serie , ze waren er allemaal , een volle zaal. - Velen zijn daarna naar deze landelijke herdenking gekomen - Wij hebben mooie ideeën voor een vervolg project: "Teken van Leven", waarbij we meer ingaan op de levensbreuk , die een verkeersongeval teweegbrengt. Beste mensen, In de afgelopen jaren zijn wij als NAH Zorg alleen maar gesterkt in de overtuiging, dat alleen een brede menselijke aanpak leven na een ongeval waardig en draaglijk kan maken op basis van de waarheid over wat er gebeurd is.

Onze visie verwoorden we zo:

- Menselijk Maatwerk houdt in
- mensen na hun levensbreuk aanhoren en actief naar ze luisteren
- ze ontzorgen en samen stem geven aan hun leed
- weer hoop en zin proberen te verwerven
- en herstel van menselijke waardigheid
- op basis van de waarheid en wat is mogelijk
- stap voor stap , steeds binnen de grens Ik wens u sterkte en dank
- in een wederkerige, gelijkwaardige relatie voor uw aandacht,
- van Mens tot Mens.

Bijdrage van Jetty van der Werf,
verkeersslachtoffer

“Ik heb de straf voor zijn onverantwoord gedrag!”

Zo voelt het al een heel aantal jaren, maar laat ik me eerst even voorstellen: Jetty van der Werf, geboren en getogen op het Friese platteland als oudste in een gezin van zeven kinderen. In oktober 1984 een broer verloren door een éézijdig ongeluk; hij vond de dood samen met twee van zijn vrienden. We zijn inmiddels 34 jaar verder, maar zijn lege plek is nog altijd voelbaar.

Ik woon al 29 jaar in Den Haag samen met man en twee zoons, nu 23 en 22 jaar jong. We reisden graag en hebben heel wat van de wereld gezien. Ook in de weekends waren we regelmatig op stap. Mijn man verloor zijn baan in 2009 als gevolg van de financiële crisis. Ik werk als verpleegkundige in de wijk en had mijn laatste tijdelijke contract ten tijde van de aanrijding. Het zou korte tijd later omgezet worden in een contract voor onbepaalde tijd met een hoger aantal contracturen, omdat mijn man geen uitzicht had op werk. Waarom ik dit vertel? Om aan te geven dat er door de aanrijding wel het één en ander is veranderd, niet alleen voor mij maar ook voor mijn gezin.

Op 23 september 2011 fietste ik na de avonddienst van Wassenaar naar Den Haag. Op een kilometer of twee van huis ben ik aangereden door een dronken automobilist. Hij had tien glazen wijn op, vertelde hij later tegen de politie. Het moment van de aanrijding zelf ben ik kwijt, maar daarna was ik heel erg helder. Ik kan tot in detail vertellen wat er op dat moment is gebeurd, maar wil nu vooral aandacht vragen voor

de gevolgen van de aanrijding, lichamelijk maar vooral financieel. Je denkt in een land te wonen, waar de zaken goed geregeld zijn. In de loop der jaren heb ik ervaren dat je als slachtoffer met lege handen blijft staan.

Ten gevolge van de aanrijding liep ik een gebroken middenvoetsbeentje op, dat zeer moeizaam hersteld is. Mijn rechtersvoet/-been is daarna zeer beperkt belastbaar gebleven. Bij overbelasting trekken de pijnklachten door mijn hele been tot onder in mijn rug. Bij lange afstanden lopen heb ik nog altijd twee krukken nodig. Door de aanhoudende pijnklachten heb ik vele artsen bezocht, die geen duidelijke verklaring konden vinden. Uiteindelijk kwam ik afgelopen januari in de Maartenskliniek terecht, waar men **wel** een duidelijke oorzaak vond: mijn botje is verschoven en verdraaid aan elkaar gegroeid, waardoor er bij belasting (=lopen) twee botjes tegen elkaar aan schuren en dat veroorzaakt de pijn. Helaas kan men hier niets aan doen. Wat was ik blij met deze diagnose! Het zit dus niet "tussen mijn oren", maar wel degelijk in mijn voet. En het is een gevolg van de aanrijding, want als hij me niet met zijn dronken kop van straat gereden had, was mijn botje nooit gebroken geweest!

De automobilist is anderhalf jaar na de aanrijding voor de rechter verschenen. Daar kregen wij te horen dat hij al eens eerder veroordeeld was voor rijden onder invloed en hij was betrappt op auto rijden tijdens zijn rijontzegging. Straf: 180 uur taakstraf, een rijontzegging van 12 maanden, waarvan 6 voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaar. Ik had zingend 180 uur plantsoenen willen schoffelen als ik hem met mijn beperkingen op had kunnen zadelen!

Mijn herstel duurde heel erg lang en in plaats van een contract voor onbepaalde tijd, ging ik ziek uit dienst. Bij het UWV werd een re-integratieplan opgesteld, waarin stond dat ik mijn uren langzaam op moest bouwen en moest bekijken hoe ver ik kon komen. Door de UWV-arts werd dit van tafel geveegd, want "het" had nu lang genoeg geduurd en als het werken niet zou lukken was dat mijn probleem. Ik was en ben nog altijd 100% arbeidsgeschikt. Ook in 2012 was er een tekort aan mensen in de zorg, dus ik had binnen korte tijd een andere baan; geen vast baan, maar een tijdelijk contract, want je kunt nog zo'n ervaren verpleegkundige zijn iemand met een beperking vormt een risico. Het werken op zich was heerlijk, maar de 20 tot 24 uur bleek een te grote belasting met als gevolg regelmatig ziekteverzuim. En te vaak ziek betekent geen verlenging van je contract. Een gesprek met het UWV over dit probleem is niet mogelijk, want daarvoor moet je eerst twee jaar ziek zijn.

Zelf ben ik in de loop van de jaren mijn uren gaan minderen en nu met twee diensten per week, diensten van zo'n vijf uur en nooit twee dagen achter elkaar, heb ik een goede balans gevonden. Inmiddels ben ik met mijn vijfde(!) baan bezig sinds het ongeluk en heb nu een tijdelijk nulurencontract bij een uitzendbureau. De directe collega's en de klanten zijn blij met deze ervaren verpleegkundige, voor werkgevers ben ik niet meer dan een risicofactor.

Na de aanrijding regelde onze rechtsbijstandverzekering een letselschadekantoor; een letselschadejurist moest mijn belangen behartigen. In eerste instantie ging dit goed en kreeg ik de materiële schade en mijn inkomstenderving vlot uitbetaald. Hoe langer mijn herstel duurde, hoe moeizamer dit ging.

In december 2015 mocht ik voor een medische expertise naar Amsterdam. In eerste instantie verklaarde deze arts dat mijn klachten en beperkingen een gevolg van de aanrijding waren. Later heeft hij dat herroepen, zijn excuses aangeboden aan de medisch adviseur van de tegenpartij en aangegeven dat hij zich te veel heeft laten leiden door mijn verhaal. En dan heb ik niets meer te vertellen!

Bijna een jaar later heeft de verzekering van de tegenpartij een slotbetaling willen doen, waar ik niet akkoord mee kon gaan. Het totale schadebedrag was te laag; ik mis mijn halve salaris (ook in de komende jaren) en over pensioenschade werd al helemaal niet meer gesproken. Bovendien is me door de aanrijding mogelijkheid ontnomen om meer uren te werken, wat financieel gezien wel beter geweest zou zijn.

Er volgde een second opinion door een letselschadeadvocaat: het letselschadekantoor had mijn zaken toch niet echt optimaal behartigd; een bevestiging van wat wij al vermoedden. Heel erg vreemd is dat de diagnose vanuit de Maartenskliniek door de medisch adviseur van deze advocaat ontkend wordt en blijkbaar is deze mening doorslaggevend. De advocaat adviseerde een bezoek aan een SOLK-kliniek, een kliniek voor lichamelijk onbegrepen klachten. Ik heb dit geweigerd en gelukkig wil mijn huisarts hier ook niet aan mee werken, want er ligt een diagnose van de Maartenskliniek waaruit blijkt dat er wel degelijk een lichamelijke oorzaak aan te wijzen is.

Hoe dit alles zich verder gaat ontwikkelen weet ik niet. De advocaat overlegt nu met mijn verzekering of er een andere medisch adviseur mag komen. Blijkbaar is een expertiserapport bindend en kan dit een belemmerde factor zijn in het hele verdere proces. Voorstel is nu dat er een tegen-expertise uitgevoerd gaat worden door waarschijnlijk een revalidatiearts. Verbazingwekkend in deze is wel dat de verzekering van de tegenpartij hier mee akkoord moet gaan. Gebeurt dit niet dan volgt wellicht een gang naar de rechter. Wordt vervolgd!

En daar sta je dan als slachtoffer. Ik moet maar blijven bewijzen dat mijn klachten een gevolg zijn van het ongeluk, ook al twijfelt "heel Nederland" hier niet aan. Ik moet al 7 jaar ieder gewerkt uur en iedere verdiende euro verantwoorden en dat door onverantwoord gedrag van een ander!

En ik ben niet de enige! In ons Zwartboek staan meer voorbeelden. Het wordt tijd om de positie van het slachtoffer te verbeteren. Het wordt tijd dat het slachtoffer niet met lege handen blijft staan, maar op een zo goed mogelijke manier zijn of haar leven kan voortzetten.

Met "dank" aan een dronken automobilist, die zijn leven gewoon verder leeft, hebben wij onze auto weg moeten doen, is op vakantie gaan en de accu opladen er niet meer bij en is een spontaan bezoek aan familie en vrienden, die in Friesland en in Gelderland wonen verleden tijd.

Ik heb een stuk vrijheid in moeten leveren doordat mijn lijf minder wil/kan dan voor de aanrijding. Samen met mijn gezin heb ik nog een stuk vrijheid in moeten leveren doordat er minder financiën zijn.

Tot slot een gedichtje, want zonder gedichtje is het bij Van der Werfjes niet compleet, is een gezegde van mijn man en zoons. Ik wil deze Van der Werf-traditie dan ook graag in ere houden.

**Verkeersslachtoffer,
Dat gebeurt toch anderen
Maar het kan iedereen overkomen
En in luttele seconden je leven veranderen**

**Verkeersslachtoffer,
Je belandt op onbekend terrein
Want om alles goed te kunnen regelen
zou je gediplomeerd moeten zijn.**

**Verkeersslachtoffer,
Jaarlijks ruim 20.000 mensen in totaal
Dat is meer dan 2 per uur
En dat accepteren we als normaal?**

**Verkeersslachtoffer,
Wij willen veiligheid voor iedereen
Regels zijn er niet voor niets
In het verkeer ben je nooit alleen**

**Verkeersslachtoffer,
Alle ellende, verdriet en pijn
Je gunt het helemaal niemand
Ik had eigenlijk de laatste willen zijn!**

Sluiting

door Nelly Vollebregt

We zijn aan het einde gekomen van de Herdenking Verkeersslachtoffers. Bij deze Herdenking hebben we het aangrijpende verhaal gehoord van Jetty van der Werf die haar ervaringen als verkeersslachtoffer heeft willen delen.

Namens de Vereniging Verkeersslachtoffers wil ik grote dank en waardering uitspreken voor de aanwezigheid en de toespraak van onze Minister Cora van Nieuwenhuizen. Het is een grote eer u vandaag in ons midden te hebben gehad. -Deze dank komt zeker ook toe aan de toespraken, die we hebben gehoord van mevrouw Sietske Poepjes en van de heer Frank Frijns en mevrouw Lauranne Jansen en van de heer Wiebe de Boer. ---Allen zeer zeer veel dank dat u heeft willen bijdragen aan de invulling van deze HerdenkingsCeremonie.

Onze dank gaat ook uit naar:

- U allemaal, omdat u hier naar toe bent gekomen.
- Naar het ROF (het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân) de gast gevende organisatie vandaag.
- Naar het concern Achmea die het gebouw apart voor onze Herdenking heeft opengesteld.
- Naar het duo Sietze Bouma en Aafke Zuidersma, omdat zij zulke mooie en toepasselijke muziek ten gehore hebben gebracht.
- Aan bestuurslid Jetty van der Werf voor de vele voorbereidingen van deze Herdenking, die zij als geboren Friezin zo goed heeft gedaan.
- Aan de leden van het VVS bestuur, die gezamenlijk deze dag hebben georganiseerd, maar die ook vandaag heel actief waren. Hans van Maanen, Jetty van der Werf, Marten Buis en Leo Vollebregt.

- Aan Caroline Reindl voormalig voorzitter van de VVS die "Het voordragen van de namen" heeft willen doen samen met haar dochter Marleen Behage die de rozen aanreikte aan Hans van Maanen.
- Aan Rob van Maanen (broer van Hans) die de foto's maakte.
- Aan wederom Marleen Behage, die vandaag bij binnenkomst uw gastvrouw was.
- Aan Sipke van der Meulen -de spil in de organisatie Fryslân - die samen met zijn veiligheidsteam ondermeer de stoelen buiten --hebben opgesteld.
- Aan de vele anderen die zich hebben ingezet om deze dag mogelijk te maken.

Nu wil ik nog enkele andere mededelingen doen:

- Zoals we dat altijd doen, worden de bloemen en bloemstukken door bezoekers naar ziekenhuizen en/of naar revalidatiecentra gebracht. Als u ook een bloemstuk wilt meenemen en aanbieden aan een ziekenhuis of revalidatiecentrum, verzoek ik u, - zich te melden bij bestuurslid Marten Buis.
- De Vereniging Verkeersslachtoffers, maakt na de Herdenking een herdenkingsboekje, waar alle toespraken in worden opgenomen. Ook dit jaar zullen we het herdenkingsboekje plaatsen op onze website zodat u dit kunt downloaden. www.verkeersslachtoffers.nl
- Het zwartboek van onze Vereniging krijgt ook dit jaar weer een update met de nieuwste ontwikkelingen. Dit appendix 2018 zal met enkele weken weer verschijnen op de website, waar u het kunt downloaden

En als laatste mededeling: Wil ik u van harte welkom heten om met ons na te praten onder het genot van koffie/thee of fris

- Belangenbehartiging
- Preventie
- Lotgenotencontact
- Vraagbaak

www.verkeersslachtoffers.nl

De Herdenking Verkeersslachtoffers werd financieel mogelijk gemaakt door het ROF (het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân, het concern Achmea en het ROV Oost-Nederland